

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025-2026

Anul de studiu I / Semestrul 2

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Istorie, Litere și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Istorie, Arheologie și Patrimoniu
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii/calificări COR/grupă de bază ESCO*	Istorie/ istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), politolog (COR 263304) / 2633: Filozofi, istorici și specialiști în științe politice; 2310: Profesori universitari și asimilați

* conform Planului de învățământ

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Istoriografie generală			2.2. Cod disciplină	I.1203
2.3. Titularul activității de curs	Prof. univ. dr. Daniel Dumitran				
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Dr. Robert Simion Luca				
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	2	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E
				2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					28
c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					16
d. Tutoriat					
e. Examinări					4
f. Alte activități universitare (vizite de studiu, consultații proiecte, etc.)					

3.7 Total ore studiu individual (a+b+c)	54
3.8 Total ore activități universitare (d+e+f+3.4)	46
3.9 Total ore pe semestru (3.7+3.8)	100
3.10 Numărul de credite**	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu videoproiector
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală dotată cu videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe/rezultate ale învățării specifice programului de studii –	CP2. Capacitatea de contextualizare a evenimentelor istorice și de explicare a relațiilor de cauzalitate. Studentul poate încadra evenimentele și fenomenele istorice într-un cadru cronologic și spațial clar, poate evidenția relațiile de cauză-efect, continuități și discontinuități, și poate construi explicații istorice bine argumentate pe baza dovezilor disponibile.
Competențe/rezultate ale învățării specifice domeniului și ramurii de știință– prevăzute în	CP2. Studentul se familiarizează cu conceptele de specialitate și cu principalele curente și dezbateri istoriografice. A2. Studentul descrie și clasifică conceptele fundamentale și utilizează terminologia adecvată în analiza evenimentelor și contextelor specifice, din perspectivă temporală și geografică.

standardele ARACIS în vigoare	R2. Studentul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat terminologia de specialitate.
Competențe transversale	-

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Introducerea studenților în modalitatea de cercetare a trecutului prin utilizarea diferitelor tipuri de scrieri istorice. Înțelegerea fenomenului lărgirii treptate a domeniului istoriei, care a condus la diversificarea problematicii și a tipurilor de surse istorice.
7.2 Obiectivele specifice	Însușirea principalelor concepte privind metodele de cercetare a istoriei, în perspectivă diacronică. Prezentarea evoluției scrisului și a gândirii istorice din Antichitate până în contemporaneitate, cu accent deosebit asupra direcțiilor și personalităților care au contribuit la aprofundarea cunoașterii domeniului. Familiarizarea cu practicile de interpretare a textelor istorice.

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
C1. Introducere 1.1. Obiectul și importanța disciplinei 1.2. Repere esențiale privind evoluția scrisului și a gândirii istorice 1.3. Dezbatere contemporană	Prelegere, discuții	2 ore fizice
C2. Prolog la o istorie a istoriografiei 2.1. Preocupări istorice în Egiptul antic 2.2. Preocupări istorice în lumea asiro-babiloniană și hittită 2.3. Preocupări istorice la vechii evrei	Prelegere, discuții	2 ore fizice
C3. Istoriografia în Grecia antică 3.1. De la mit la istorie 3.2. Marele secol: Herodot și Thucydides 3.3. Epoca elenistică	Prelegere, discuții	2 ore fizice
C4. Istoriografia latină 4.1. Începuturile. Genurile istoriografiei latine 4.2. Istoriografia Romei imperiale: Sallustius, Titus Livius, Tacitus 4.3. Istoriografia latină în perioada Antichității târzii	Prelegere, discuții	2 ore fizice
C5. Istoriografia creștină 5.1. Noua concepție asupra istoriei și noile genuri istorice. Evoluția istoriografiei ecleziastice 5.2. Sfântul Augustin 5.3. Inițiatorii: Gregoire de Tours, Beda Venerabilul, Paul Diaconul	Prelegere, discuții	2 ore fizice
C6. Istoriografia Evului Mediu 6.1. Evoluția genurilor: anale, cronici, istorii 6.2. Istoriografia cruciadelor. Istoria cavaleriească 6.3. Istoriografia bizantină. Istoriografia arabă	Prelegere, discuții	2 ore fizice
C7. Istoriografia Renașterii 7.1. Renaștere și Umanism 7.2. De la cronică la istoria umanistă 7.3. Apogeul istoriografiei umaniste în Italia: Niccolo Machiavelli și Francesco Guicciardini. Difuzarea europeană a istoriei umaniste	Prelegere, discuții	2 ore fizice
C8. Istoriografia Europei clasice 8.1. Istoriografia umanismului târziu 8.2. Ascensiunea istoriografiei laice 8.3. Nașterea erudiției. Școala erudiției colective	Prelegere, discuții	2 ore fizice
C9. Istoriografia Secolului Luminilor 9.1. Începuturi sub erudiției și al spiritului critic. Preiluminismul 9.2. Istoria filosofică în Franța, Anglia și America 9.3. Istoriografia Luminilor în Italia și Germania. Școala de la Göttingen	Prelegere, discuții	2 ore fizice
C10. Istoriografia romantică 10.1. Școala istorică a dreptului și începuturile istorismului german. Leopold von Ranke 10.2. Istoria sub semnul ideii de națiune 10.3. Istoria sub semnul Revoluției și al Restaurației	Prelegere, discuții	2 ore fizice

C11. Istoriografia pozitivistă 11.1. Auguste Comte și filosofia pozitivă 11.2. Răspunsul istoricilor. Franța, Anglia și Germania 11.3. Karl Marx și fundamentarea istoriei economice	Prelegere, discuții	2 ore fizice
C12. Istoriografia critică 12.1. Instituționalizarea cercetării istorice 12.2. Gabriel Monod și <i>Revue Historique</i> 12.3. Revistele istorice în Germania și Anglia. Alte manifestări europene	Prelegere, discuții	2 ore fizice
C13. Evoluția istoriografiei între cele două războaie mondiale 13.1. Un nou context istoric 13.2. Inițiatorul Henri Berr 13.3. Lucien Febvre, Marc Bloch și revista <i>Annales</i> . Alte orientări istoriografice	Prelegere, discuții	2 ore fizice
C14. Perspectivă asupra istoriografiei contemporane 14.1. Transformări în istoriografiile occidentale. Cazul francez și cazul german 14.2. Istoriografiile marxiste 14.3. Orientări în istoriografia recentă	Prelegere, discuții	2 ore fizice
Bibliografie generală obligatorie a. Sinteze b. Bloch, Marc, <i>Pledoarie pentru istorie</i> , Cluj-Napoca, Tribuna, 2007. c. Boia, Lucian, <i>Jocul cu trecutul. Istoria între adevăr și ficțiune</i> , București, Humanitas, 1998. d. Breisach, Ernst, <i>Historiography. Ancient, Medieval, and Modern</i> , Third Edition, Chicago & London, The University of Chicago Press, 2007. e. Carbonell, Charles-Olivier, <i>Istoriografia</i> , București, Grafoart, 2006. f. Djuvara, Neagu, <i>Există istorie adevărată? Despre „relativitatea generală” a istoriei. Eseu de epistemologie</i> , București, Humanitas, 2004. g. Dumitran, Daniel, <i>Istoriografie generală – note de curs</i> (format electronic la Biblioteca Universității – Sala multimedia). h. Lambert, Peter and Phillipp Schofield, <i>Making History. An introduction to the History and Practices of a Discipline</i> , London and New York, Routledge, 2004. i. Teodor, Pompiliu, <i>Introducere în istoria istoriografiei universale</i> , Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2000. j. Veyne, Paul, <i>Cum se scrie istoria</i> , București, Meridiane, 1999. b. Resurse internet k. <i>Eurodocs: Online Sources for European History. Selected Transcriptions, Facsimiles and Translations</i> (http://eudocs.lib.byu.edu/index.php/Main_Page). l. <i>Internet History Sourcebook Project</i> (http://www.fordham.edu/Halsall/index.asp). m. <i>Perseus Collection. Greek and Roman Materials</i> (http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection?collection=Perseus:collection:Greco-Roman).		
8.2. Seminar-laborator		
S1. Seminar introductiv: obiectul istoriei; istorie și istoriografie 1.1. Obiectul istoriei istoriografiei 1.2. Evoluția scrisului istoric și raporturile sale interdisciplinare 1.3. Dezbateri contemporane despre statutul istoriei	Dezbateri	2 ore fizice
S2. Adevărul ca produs al puterii Michel Foucault	Dezbateri; analiză de text	2 ore fizice
S3. Literatură și istoriografie privind sistemul de Gulag 1.1. Aleksandr Soljenițin Anne Applebaum	Dezbateri; analiză de text	2 ore fizice
S4. Istoriografia marxistă și poziționările ei cu privire la politicile Uniunii Sovietice 4.1. E.P. Thompson 4.2. Eric Hobsbawm	Dezbateri; analiză de text	2 ore fizice
S5. Holocaustul între autobiografie și scris istoric 5.1. Primo Levi 5.2. Hannah Arendt	Dezbateri; analiză de text	2 ore fizice
S6. Historikerstreit: problema încadrării regimului nazist în istoriografia germană 6.1. Ernst Nolte 6.2. Jürgen Habermas	Dezbateri; analiză de text	2 ore fizice

S7. „Consensul negativ” și „sprijinirea activă” în Germania nazistă ca problemă istoriografică 7.1. Ian Kershaw Robert Gellately	Dezbateri; analiză de text	2 ore fizice
Bibliografie selectivă Lucrări - Applebaum, Anne, <i>Gulagul. O istorie</i>, București, Litera, 2023. - Browning, Christopher, <i>Oameni obișnuiți</i>, Iași, Polirom, 2025. - Arendt, Hannah, <i>Eichmann la Ierusalim: raport asupra banalității răului</i>, București, Humanitas, 2007. - Evans, Richard, <i>Oamenii lui Hitler. Fețele celui de-al Treilea Reich</i>, Iași, Polirom, 2025. - Foucault, Michel, <i>Arheologia cunoașterii</i>, București, Editura Universității din București, 1999. - Idem, <i>A supraveghea și a pedepsi: nașterea închisorii</i>, București, Paralela 45, 2005. - Gellately, Robert, <i>Consent and Coercion in Nazi Germany</i>, Oxford University Press, 2001. - Habermas, Jurgen, <i>Conștiința morală și acțiune comunicativă</i>, București, ALL, 2000. - Hobsbawm, Eric, <i>Secolul extremelor</i>, București, Lider, 1994. - Kershaw, Ian, <i>Hitler 1889-1936</i>, Hybris, București, Litera, 2023. - Idem, <i>Hitler 1936-1945</i>, Nemesis, București, Litera, 2023. - Levi, Primo, <i>Mai e acesta oare un om?</i>, București, Univers, 1974. - Nolte, Ernst, <i>Războiul civil european 1917-1945: național-socialism și bolșevism</i>, București, Runa, 2005. - Perry, Anderson, <i>Arguments within English Marxism</i>, Londra, NLB, 1980. - Soljenițin, Aleksandr, <i>Arhipelagul Gulag</i> (3 vol.), București, Univers, 2008. - Thompson, E. P., <i>The Making of the English Working Class</i>, Londra, Penguin Books, 1988.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studiul aprofundat al evoluției gândirii istorice le poate oferi studenților instrumentele de analiză a surselor editate și capacitatea de înțelegere a contextelor istorice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea adecvată a conținuturilor	Orală: conversație și expunere liberă	40%
	Parcurgerea bibliografiei		20%
10.5 Seminar/laborator	Frecvență		10%
	Participarea la dezbateri	Practică: referat	30%
10.6 Standard minim de performanță: pentru promovarea disciplinei este necesară obținerea notei 5. Demonstrarea competențelor în: regăsirea informației editate despre trecutul istoric; stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor; prezentarea orală și scrisă, în limba română, a cunoștințelor de specialitate.			

Data completării
29.09.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
01.10.2025

Semnătura directorului de departament

Anexă la Fișa disciplinei (facultativă)

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

b. Evaluare – mărire de notă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	

c. Evaluare – restanță

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen	Lucrare scrisă	
10.5 Seminar/laborator	Referate, eseuri, proiecte etc.	Prezentare la seminar	
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*,**			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	